

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 23b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Sgyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.—

fél oldal ... • 16.— nyolczad oldal • 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A tanítóképzés reformja.

Az Országos Katholikus Tanügyi Tanács éleslátású vezetősége nemcsak óriási munkát végez, hanem felismeri mindig azon kérdések kiváló fontosságát, amelyek tárgyalásával és megoldásával legnagyobb szolgálatot lehet tenni oktatásügyünknek. Ilyen kérdés jelenleg a tanítóképzés reformja is, melynek előkészítésével a miniszterium egyik közege foglalkozik s így mi természetesebb, ha e kérdést már most meghányjuk-vetjük, hogy ne találtassunk készületlenül, hálás elismeréssel adózhatunk a katholikus oktatásügy vezéreinek e gondos előrelátásért.

Jól tudjuk, hogy a tanítói kongresszusokon egyes fixa ideákban ringadozó emberek kirendeltjei, hangzatos frázisokkal, «a nemzeti állam kiépítéséért», «a hazafias szellem biztosításáért» s más egyéb jelszavak jegyében követelték a tanítóképzők államosítását. És ezen közös tanítói értekezleteken történt nagyhangú elszólásokat a liberális és szabadkőműves tanügyi sajtó tervszerűen a tanítóképzés közhangulatának, közakarátának hirdette. Hogy az államosításnak annyi híve volt, az leginkább a felekezetlen tanügyi sajtó műve, mert ne feledjük, hogy a 25—30 tanügyi ujság közül határozottan a hitvallásos iskolának védelmét a «Népevelő»-n kívül egyedül csak a «Népiskolai Tanügy» szolgálja. A tanítóképzés nagyobb része nem ült föl a hangzatos csábításoknak, s hogy a hitvallásos képzők színvonalával, működési irányával meg van elégedve, legnagyobb bizonyosság erre, hogy ma már válogathat is a felveendő növendékek között. Mert ha képzőink épületei szegényesek is, a bennük lakó melegség, hivatás-szeretet, szilárd hit és lángoló lelkesedés bőven kárpótol mindent. Igaznak tartjuk ma is különösen a tanítóképzésnél Epictet szavait: «Hasznosabb szolgálatokat teszünk a hazának, ha polgárainak szívét nemesítjük, mint ha magas épületeket

emelünk; előnyösebb reá nézve, ha nagy lelkek alacsony tető alatt laknak, mint ha szolgálékek magas épületekben elbujnak».

Miután látták, hogy a tanítóképzés a szelid nyomások helyett jobban enged a régi tradícióknak, híven ragaszkodik azon alaphoz, amelyet Krisztus vetett: megváltoztatták tételüket a tanítóképzés reformjára nézve, s az állami tanítóképzés átasszimilálódott állami képesítésé. Mert ha eltekintünk attól, hogy az állami tanítóképzés jogtalanság lenne, a pénzügyi helyzet sem engedné egyhamar ennek kivihetőségét. Az állami képesítés pedig minden nagyobb anyagi megerőltetés nélkül könnyen volna kivihető. Amde hajlandó lesz-e valaki ily feltételek mellett tanítóképzédekét föntartani? Kötve hiszem. Az iskolaállítást jogát senkitől el nem tagadjuk. Kivételes esetekben államérdek is követelheti az állami iskolák létesítését, nemzeti szempontból. Azonban ennek csak nagyon szorványosan volna szabad előfordulni, legfeljebb a nemzetiségi vidékeken, de ez sem ideális dolog. Az ideális iskoláztatást első apostoli királyunk, szent István állította be a plébániai iskolákkal. S évezredes gyakorlat bizonyosága, hogy a hitvallásos iskolák védőbástyái voltak a hazafias szellemnek. Sajnos, a külföldi gyakorlat a semleges iskolákról nem ilyen bizonyítványt állít ki. A mi ideálunk különösen a tanítóképzésnél elsősorban a hitvallásos jelleg és ezért a leghathatósabb harcot folytatjuk a jövőben, mert elsőrendű nemzeti érdeknek tartjuk. A tanítóképzés illetén reformja, valóságos áldása lenne hazánkunk. Ez nem egyéni nézet, nem frázis, nem az elfogultság sugallata, hanem a tapasztalás bizonyosága, mit fényesen igazol Cousin jelentése, melyet a francia miniszternek tett németországi kiküldetése után a következőkben: «Az erkölcsi élet alapszloppait be kell mélyen ültetnünk tanítójelöltjeink lelkébe és a tanítóképzőkben a nevelésben a vallás tanítását, vagyis hogy egyszerűen kimondjam: a keresztény vallás tanítását az első helyre tennünk.

Meg pedig a vallásról nem általános, hanem egészen speciális tanítást kell adnunk, mely egyes évekre van beosztva, úgyhogy a tanítójelöltek az egész kurzus végén a kereszténységnek, dogmáinak és erkölcstanának világos és pontos ismeretével bírnak. Én különös fontosságot tulajdonítok e pontnak, mert attól függ minden siker az egész iskolaügyben... Egy nemzet népiskoláinak a nemzet vallási szellemétől áthatottnak kell lennie... A vallás a népnevelésnek legjobb, sőt talán egyetlen alapja. Ismerem Európát és sehol sem láttam jó népiskolákat, melyekben a keresztény szeretet hiányzott. A népiskola virágzik Németországban, mert ott egészen vallásos... Pazarolhatják (Franciaországban) az állam kincseit és közsegek jövedelmeit arra, hogy ez új tanító nemzedék, az iskolatanítók részére tekintélyes ellátást és nyugdíjat biztosítsanak; de ne higgyetek, hogy a keresztény szeretet, a szegénység, szerénység, bator odaadás és alázatos méltóság annak erejénél, melyeket ha jól fogják föl és tanítják *egyedül a kereszténység adhat a nép nevelőinek*, figyelmen kívül hagyhatjátok. Minél jobban gondolkodom minderről, miniszter úr, minél jobban tanulmányozom ezeket az iskolákat (német), minél gyakrabban váltok eszmecsereket a tanítóképzők elöljáróival és a minisztérium tanácsadóival, annál jobban győződöm meg róla, hogy a nép nevelése végett minden áron egyetértésre kell jutnunk a pápával és hogy tanítóképzőinkben a vallástant egészen behatóan és lelkiismeretesen be kell vinnünk. Jól tudom, hogy e tanácsokat nem egy ember fogja kedvezőtlenül fogadni és hogy Párizsban engem klerikálisnak fognak tartani. De ne feledjék, hogy én mindezt nem Rómából, hanem Berlinből írom önöknek». Azt hiszem Cousin véleménye teljesen födi a hitvallásos tanítóképzés jogszerűségét, így tehát ehhez nincs már sok szavunk. Megjegyezzük, az összes porosz képzők hitvallásosak. Amely szegénye volt a porosz kormány, hogy a kulturhárc alatt a katolikus érzelmiükhöz hű tanítókat elesapta, ép oly diésősége, hogy a vallásos szellem ápolását tekinti első és főcéljának a mai iskoláztatásnál. Különösen fontos ez ma, midőn a nép a szociáldemokrácia sikamlós útjára téved. Erős kormányosokra van szükség, kik a sülyedő hajót rézhöz tudják vezetni, leküzdve a kicsinyhitűséget, tudva: Krisztus él, a közsikla áll, a kereszt biztatóan ragyog. A mai iskola, a mai tanító-nemzedék tudás tekintetében halad, de vallási meggyőződése sülyedt, erkölcsi alapja megingott. Pedig a történelem számos szomorú példája kiáltóan inti a jövő nemzedeket, hogy a fényes tehetségű, de sötét lelkű egyének ostorai lettek a társadalomnak. Az éveknek sokaságával bizonyíthatnók, mennyire fontos nemzeti érdek a hitvallásos tanítóképzés; azonban, ha ezidő szeri t nem lehetséges, minden képezde mellé föltétlenül Maria-kongregációt kell állítani.

A Mária-kongregációk egyik gyűlésén mondta dr. Prohaszka, a lánglelkű apostol: «Uraim, beteg a társadalom! Nyissunk neki patikát! A legjobb patika lesz: Patika a Boldogságos Szűzhöz. Ime ez a Mária-kongregáció». Sikerült Budapesten, a bűnök Babylonjában kongregációt alakítani és a virágzás magas fokára emelni, másutt bizonyára még könnyebben fog menni a dolog.*

Nagy reformra szorul a tanítóképzedei oktatásügy a gyakorlatiasság szempontjából, mert mást tanul az ifjú növendék az iskolában és mást kíván az élet. Az életet az iskolával első-sorban a képezdének kell összhangba hozni. A tanító oklevelet kap, mely képesíti az összes elemi iskolai közismert tárgyak tanítására, egy esztendő múlva pedig már küldik újra tanulni pótlanfolyamra Tanítsák meg a képezdekben a tanító-ságot úgy jövendő hivatásának teljesítésére, hogy csak a legkritikább esetben szoruljanak tanfolyamra. Főkeleke ezért a tanítóképzőnek a szakszerűség. Sajnos, ma nem érvényesül a szükséghez képest a szakszerűség. Igen örvendenenk, ha sikerülne a képzés reformjánál kivívni a 6. esetleg 8 középiskolát, azután két esztendő alatt nagyon szépen ki lehetne szakdolgozókra képezni az ifjúságot, mely idő alatt csak szakismereteket tanulnának. Azt a reformot, mely vissza akarja vezetni a képzést gyerekkorához, hogy próbaév, vagy évek után tegyen a jelölt képesítőt, mely mellett Nagy László, Mohar Géza és még néhány állami képezdei tanár kardoskodik, természetesen elítéljük. Ez visszafejlődés lenne, mert a mult elég sok szomorú példával igazolta e rendszer helytelenségét. Természetesen a kaszárnyaszerű internátusi nevelés sem sokat lendít a helyzetet; azonban helyes vezetés itt igen sokat tehet. Itt van legnagyobb alkalom a hivatásszeretet őszinte fölkeltésére, s ha ehhez hozzájárul a meleg szív és becsületos jóakarát, akkor ilyen tanító minden társadalmi körben megfordulhat és senki sem fogja tőle tiszteletét megvonni. Azonban természetes dolog, midőn a tanítóképzés ilyetén reformját óhajtjuk, hogy a kikerült ifjak szakképzettség, hivatásszeretet, becsületos munkásság példaképei legyenek, nem szabad megfeledkeznünk az élet nyomorúságáról sem, mert a nyomor az idealizmus legkérelmezhetőbb gyilkosa.

Midőn a tanítóképzés reformjáról beszélünk, nem szabad megfeledkeznünk annak szervezetről sem, melynek nagy fontosságát mindnyájan átérezzük. Itt segítségül hívom lovag Ember Károlynak egy igen életre való tervezetét,** melyet már-már a feledés homálya kezdett borítani, most azonban, hogy hajnal dereng, ha nem csalódunk, autonómiánkra, föllevenitem a

* Katolikus Tanügy. 1902. 105. l.

** Ember Karoly: Katolikus közoktatásunk és az autonómia. 1898. 10. l.

köve
kiem
az e
lehe
likus
nóm
és k
kath
hely
a ta
tása
célsz
anya
forrá
fötis
önké
Kön
a kir
nyib
alap
auto
vén.
össz
A
nóm
az a
a)
s ez
visel
b)
meg
tartá
c)
tanít
sítés
elnö
auto
a ta
d)
bizt
képe
intez
ügye
pitot
e)
taná
sága
taná
tömö
letes
jenek
Mi
teset
ban
a ta
lesz
Eg
Er
pot
rontj
mán
Bu

következő részt: «szükséges 1., hogy képzőink kiemeltessenek mai helyzetükből s megkapják az egészséges fejlődés minden eszközét. Ennek lehetőségét csak azzal adjuk meg, ha a katolikus tanítóképzés ellátását az országos autonómia ügykörébe helyezjük. Tehát a katolikus és kir. katolikus tanítóképzők, mint egyetemes katolikus intézetek, az autonómia hatáskörébe helyezendők. 2. Az autonómia feladata legyen a tanítóképzők létesítése, főtartása és igazgatása. A kivétel részletehez tartozik, de azért célszerűnek tartjuk fölemlíteni, hogy a képzők anyagi szükségletének ellátása, a ma létező forrásokon kívül, a nagymélt. püspöki kar, a főtisztelendő káptalan és a katolikus közönség önkéntes megadótatása által lenne elérhető. Könnyebb leendő munkája az autonómiának a kir. katolikus képzők fejlesztése körül, amennyiben ez intézetek régi jogon a tanulmányi alaphoz is jogot formálnak s amely alap az autonómia kezelése és rendelkezése alá vétetvén, részben ez alapra hárul majdan a kiadások összege.

A tanítóképzők közvetlenül az országos autonómia főhatósága alá helyezett intézetek lévén, az autonómia igazgatótanácsa:

a) kinevezi ez intézetek igazgatóit és tanárait s ezek fegyelmi ügyeiben döntő hatóságot képvisel;

b) felügyel, hogy a nagymélt. püspöki kar megerősítésével érvényre emelt tanterv és rendtartási szabályzat pontosan betartassék;

c) a fennálló törvények alapján az egyház tanítóképesítési jogát gyakorolja; a tanítóképesítési vizsgáló-bizottságot kinevezi és ennek elnökbiztosát kiküldi. Ily formán a tanítók az autonómiától nyerik — az egyház nevében — a tanítóképesítő oklevelet;

d) megóvja az egyháznak a törvényekben biztosított autonóm jogát a tanítóképzést és képesítést illetőleg. Biztosítván az államnak ez intézetek fölött való ellenőrzési jogát, de felügyel, hogy az csupán a törvényben megállapított korlátok közt érvényesüljön;

e) oda működik, hogy a katolikus képezdei tanárok egy a katolikus tanítók orsz. bizottságával szerves egységben működő képezdei tanáregyesületet alkossanak, hogy az országos tömörüléssel hivatásuk öntudatos és minél tökéletesebb és egyöntetűbb betöltésére képesüljenek.»

Minden reformnak vannak ellenségei, tökéleteset nem is képes emberi elme alkotni, azonban tág látókörrrel, óvatos körültekintéssel, ha a tanítóképzők reformjánál vezérlő eszménk lesz a legnagyobb Mester mondása:

Ego sum lux mundi!...

Én vagyok a világ világossága, akkor jó állapot vetünk, mert Krisztus tudománya nem rontja le, hanem megvilágítja az emberi tudományt. (Aquinói szent Tamás.)

Budapest.

Urbányi C. József.

A számtanítás a nevelő-oktatás szolgálatában.

(Folytatás.)

A kath. iskolák számára előírt tanterv a IV. osztály tananyagául tüzi ki «a közönséges és tizedes törtekre vonatkozó előismeretek» közlését is. Ezzel szemben a miniszteri tanterv csak a közönséges törteket említi föl.

A közönséges törtekkel való számolás a fejbeli számolás pusztá ábrázolásából álljon.

A közönséges törtek *tüzetes* tárgyalását azonban az új miniszteri tantervjavaslat az V. osztályból a VI. osztályba helyezte át. Ezzel azonban, azt hiszem, nem azt célozta, hogy azok szellemfejlesztő voltát, legalább fejbeli számlásként az V. osztályban is ne értékesítse a tanító.

A közönséges törtek a tizedes pénz- és mértékrendszer behozatala óta sokat veszítettek ugyan *gyakorlati* értékükből, de rendkívüli szellemfejlesztő voltak megtartásuk mellett szől. Annál többet nyertek gyakorlati értékükben azonban a tizedestörtek.

Ezért, s mivel a tizedes számrendszerbe is könnyen beilleszthetők, sokan, a közönséges törtek *teljes megkerülésével*, közvetlenül az egész számokkal való számolás után kívánják ezeket tárgyaltatni. Mások ismét arra hivatkoznak, hogy a tizedes törtek a közönséges törteknek képezik egyik válfaját s mint ilyenek a közönséges törtek után tárgyalandók.

Mindkét véleményben van valami igazság. Ezért azt hiszem, itt is a középút a leghelyesebb. Törtekkel fejben már a II. sőt már az első osztályban is számoltatunk (pl. 12-nek a fele stb.)

Ha ezt megtettük, ezt csak föl kell éleszteni s a közönséges törtekből előzetesen annyit tanítani, hogy a tanulók a tizedes törtszám fogalmát megérthessék és elsajátíthassák.

Ezen szükséges előkészítés által képesíthetjük csak észszerűleg arra növendékeinket, hogy tiszta fogalmat alkossanak maguknak pl. arról, mi a tizedrésznek a tized-, századrésze stb. eff.

A tizedes törtek tanításánál is természetesen nagy szerepet játszik a szemléltetés. A tizedes törtek tanítását a tizedes pénz- és mértékrendszer tette szükségessé, mi volna tehát természetesebb szemléltetési eszközük ezeknél. Miután a tizedes törtek tanítását a tizedes pénz- és mértékrendszer tette szükségessé, ezekkel kell tehát szoros összefüggésben maradniok. Ha ezen alkalmas szemléltetési eszközök által nyújtott előnyöket kellőleg kiaknázzuk, úgy tanításukkal örvendetes eredményeket fogunk elérni.

A tizedes törteket azonban a közönséges törtek *tüzetes* tárgyalása előtt tanítani már azért is előnyösebb, mert a többnevű számokkal való számolást, — az egy időszámítás kivételével. — igen előnyösen köthetjük össze ezekkel. Ez által

nemcsak időt nyerünk, hanem megszilárdítjuk az egész számokkal való számolást is.

A közönséges törteknek a népiskolában majdnem kizárólagosan a szellemfejlesztés léven céljuk, ezek tanításánál ezen cél elérésére helyezük tehát a fősúlyt. Ezt pedig legkönnyebben úgy érhetjük el, ha azokat még az V. és VI. osztályokban is főleg fejbeli számolásként tanítjuk szó- és írásbelileg s a nagynevezőjű törteteket mellőzzük. Ne feledjük, hogy amit a tanuló kellőleg meg nem ért, azzal többet ártunk, mint használunk!

Eleinte, különösen a IV. osztályban, a nevezőt csak betűkkel (szóval) irassuk fel. Ez által nagyon megkönnyítjük a törték megértését. A szemléltetésre fektessük ezeknél is a fősúlyt.

A közönséges törték rendszeres tárgyalása megkívánja, hogy a négy alapművelet bizonyos szükséges előismeretek ellőzzék meg. Ilyenek: a törték keletkeztetése a) ha egy, b) ha több egészet osztunk egyenlő részekre. A tört mint jelölt osztás. Áltörtéknek vegyes törtékké, vegyes törtéknek áltörtékké való átváltoztatása. Egyenlő nevezőjű törtéknek összehasonlítása.

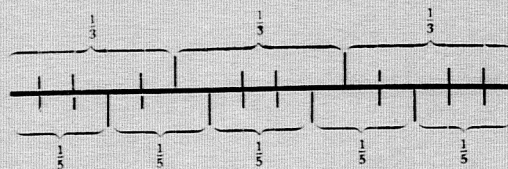
Ha az osztandót és osztót, illetőleg számlálót és nevezőt ugyanazon számmal megszorozzuk, vagy ugyanazon számmal elosztjuk, a tört értéke nem változik, csak az alakja. (Szemléltetés, bevezetés.) A számok oszthatósága és tényezőikre való bontása. Legnagyobb közös mérték. (Ez kedvezőtlenebb viszonyok között elmaradhat.) A legkisebb közös többszörös, amelyre a különböző nevezőjű törték összeadása és kivonásánál, sőt még az osztásnál is szükségünk van. Ezt azonban a IV. osztályban kizárólag s az V. és VI. osztályokban pedig amennyire csak lehet, fejben számítsuk ki. pl. ha $\frac{2}{3}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{3}{8}$ és $\frac{4}{10}$ koronát kell a tanulónak összeadnia, a legkisebb közös többszörös fölkeresése fejben már nem könnyű, de nem lehetetlen s így többet ér, mint az ismeretes szabály szerint. Először 3 és 6-nak, azután 6 és 8-nak, (24) végre 24 és 10-nek keresi ki a legkisebb közös nevezőjét. A tanuló bizonyára 240-t fogja először gondolni, de könnyen rávezethetjük, hogy ennél kisebb szám is van, amely 24 és 10-zel osztható s ez: 120.

Mindenesetre mellőzendőnek tartom az u. n. «akasztófát» a közös nevezőre való hozásnál, mert ez igen könnyen gépiességhez vezet.

A fenti törtéket következtetés útján így hozhatjuk közös nevezőre: $1 = \frac{120}{120}$, $\frac{1}{3} = \frac{40}{120}$ -nak a harmadrésze $= \frac{40}{120}$, $\frac{2}{3} = \frac{80}{120}$, $\frac{1}{6} = \frac{20}{120}$ -nak a hatodrésze $= \frac{20}{120}$ stb.

Két-három kisebb nevezőjű törtnek pl. $\frac{1}{3} + \frac{1}{5}$ -nek közös nevezőjét azonban a tanulók mindenkor fejben számítsák ki. Szükséges ezt azonban a közös nevezőre hozás lényegének megértése végett szemléltetni is.

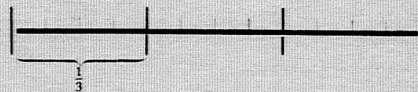
Ezt pl. az említett törtéknél a következőképen tehetjük: egy vonalat húzunk a táblára és azt 3 és 5 egyenlő részre osztjuk.

Ebből látják a tanulók, hogy a harmad- és ötödrészek nem egyenlők. Az egészet, tehát annyi egyenlő részre kell osztani, hogy ezen kisebb részekkel az 5-öd és 3-ad megmérni lehessen, azaz, hogy ilyen egyenlő részekre lehessen osztani a harmad- és ötödrészeket is.

Ha pl. az egész vonal 15 cm. hosszú, akkor az $\frac{1}{3}$ -e 3 cm; $\frac{1}{5}$ -e a 15-nek az 5-része, azaz 3 cm. A harmadrészben tehát 5, az 5-öd részben 3 ilyen rész (cm.) van. $\frac{1}{3} = \frac{5}{15}$, $\frac{1}{5}$ -nek a harmadrésze a $\frac{3}{15}$ -nek a harmadrésze $= \frac{1}{5} = 1$ cm; $\frac{1}{3}$ -nak, azaz $\frac{5}{15}$ -nek az ötödésze szintén $\frac{1}{5} = 1$ cm; A közös mérték tehát $\frac{1}{5}$, azaz 1 cm. leend, a közös nevező pedig 15. Szorosabban véve tehát a harmadrészekből 5-öd, az 5-öd részekből pedig harmadrészeket csinálunk. Ilyen eljárás mellett a közönséges törték igazán szellemfejlesztőleg fognak hatni.

A szellemfejlesztés rovására vétenénk, ha a törtnek törttel való szorzását pl. az ismeretes szabály beszajkóztatása által: törtet törttel úgy szorunk stb. véljük megoldhatónak. Az ilyen eljárás azonban a nevelés elveivel is ellenkezik, mert az ilyen felületes, gépies szajkóztató módszerrel felületes, mondhatnám rest jellemeket nevelhetünk csak. Az élet pedig nem tűri a felületességet, hanem komoly, a dolog mélyébe hatoló gondolkodást és munkálkodást kíván meg az embertől. Pedig a törtnek törttel való szorzására, a tanuló önmunkásságának felébresztése mellett szemléltetés útján rávezetni nem is nehéz a gyermeket. Pl. ha $\frac{1}{3}$ -ot $\frac{1}{4}$ -del kell szorozni: egy vonalat húzunk a táblára és elosztjuk 3 egyenlő részre s ezen mutatjuk be, hogyha egyszer vesszük az $\frac{1}{3}$ -ot $\frac{1}{4}$ -ot kapunk; ha $\frac{1}{4}$ szer

veszünk csak, úgy az $\frac{1}{3}$ -nak csak a negyedrészt kapjuk. Elosztva az $\frac{1}{3}$ -ot négy egyenlő részre, látjuk, hogy egy rész az egésznek a tizenkettedrészre; $\frac{1}{3}$ -nak a negyedrésze tehát $\frac{1}{12}$ -ed.

Épen így vehetjük most már az $\frac{1}{3}$ -nak pl. a $\frac{3}{4}$ részét, illetve az $\frac{1}{3}$ -t $\frac{3}{4}$ -szer stb. $\frac{1}{3}$ -nak $\frac{1}{4}$ -e $= \frac{1}{12}$; $\frac{3}{4}$ -e $= 3 \times \frac{1}{12} = \frac{3}{12}$.

Az ilyen szemléltetés után tanítási eljárásunk fokozatán azután a tanuló alkalmas kérdéseink segítségével könnyen fogja maga is levonni a szabályt, amelyet IV. fokozaton azután már bizvást begyakorolhatunk. Az már nem lesz magoltatás, hanem értelmes begyakorlás, amire minden tantárgy tanításánál tekintettel kell lennünk. Valahányszor azonban legkisebb kéte-lünk támadna csak, hogy a tanuló a műveletet nem végzi öntudatosan, hanem csak gépiesen,

rajz
tessz
azon
járá
P

H
aran
Kár
lett.
Ö s
egy
pelt
terc
isko
leró
egy

A
mut
az i
zett
volt
mel
gyer
és t
enn
falu

V
tan
sok
Tem
nek

H
Em
szig
polt
érze
Iste
teni

M
tis
a n
ság
hog
ged
tény
aran
zeti

A
alap
mar
egyé
kor.
2. T
nyug
vegy
nyug

rajzoltassuk föl a vonalat s így újra szemléltessünk s vezetessük le a szabályt. Mellőzzük azonban inkább a szabályt, mint hogy gépies eljárással számoltassunk.

Pozsony.

Uxa László.

(Folytatjuk.)

Vajda Ödön zirci apát aranymiséje.

Husvét vasárnapján mutatta be az Urnak aranymiséjét Vajda Ödön zirci apát báró Hornig Károly veszprémi püspök manudoktorsága mellett. A fényes ünnepség jelentőségét emelte Ö szentségének, a király Ö felségének, több egyházi méltóság és kormányférfiúnak az ünnepléshez intézett meleghangú üdvözlése. A cisztercita-rend tagjai, hálás tanítványok serege, iskolák vezetőségei, testületek mind-mind siettek leróni hálás tiszteletük adóját a nagyérdemű egyházi férfinak.

A zirci apácák által vezetett iskolák is bemutatják hódolatukat legnagyobb jötevőjüknek, az ünneplést apátnak. A növendékeikkel rendezett iskolai ünnepély ékesen szóló bizonyítéka volt annak a hatalmas magyarosító munkának, melyet az intézet végez, mert az alföldi kün gyerekek sem szavalhatták volna lelkesebben és tisztább magyarsággal kis mondókáikat, mint ennek a pár évtizeddel ezelőtt még szinnémet falunak legifjabb nemzedéke.

Vajda Ödön több mint egy évtizeden át tanári székben töltött be és 17 éve kormányozza sok bölcsességgel a magyar cisztercita-rendet. Templomok, iskolák hirdetik az ő nemes szívének áldozatkészességét.

Hálás tanítványai büszkén emlegetik nevét. Emlegetik mint szerető, gondos nevelőjüket, ki szigorral, de atyai szeretettel gondozta és istápolta lelkükben a hitnek és a hazaszeretnek érzelmeit, hogy kilépve az életbe, ismereteiket Istennek tetsző módon a haza javára értékesíteni tudják.

Mi is, a kath. népnevelés munkásai, mély tisztelettel üdvözljük az aranymiséjés áldozárt, a nagyérdemű cisztercita-rend főpapját áldozáságának ötvenedik évfordulóján, kérjük Istent, hogy áldásos tevékenységét áldja meg és engedje megérnie, hogy a hálának azokat a kedves tényeit, amiket volt növendékeinek szeretete aranymiséje napján kifejezett, a keresztény nemzeti nevelés diadalaként még soká élvezhesse.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Az esztergomi főegyházmegyei tanítói nyugdíj-alap számadása 1907. évről. A) *Bevétel:* Mult évi maradvány 736.64, értékpapírok utáni kamatok 3227.14, egyéb tőkék után 284.40, tagdíj 10.50, összesen 4258.68 kor. B) *Kiadás:* 1. Tökésítés és annak kezelési díja 510, 2. Tanítók I. oszt. nyugdíjai 610, 3. Tanítók II. oszt. nyugdíjai 240, 4. Tanítók III. oszt. nyugdíjai 170, 5. Özvegyek I. oszt. nyugdíjai 1100, 6. Özvegyek II. oszt. nyugdíjai 320, 7. Özvegyek III. oszt. nyugdíjai 400,

8. Postaköltség 16, összesen 3.366 kor. A 4258 korona 68 fillér bevételből levonván a 3366 korona kiadást, marad a jövő évre 892 korona 68 fillér. *Tőke-állomány* az 1907. év végén: I. 4% magyar koronajáradéki kötvények 22.157.71, II. 4% magyar földtehermentesítési kötvények 58.520.84, III. Egyéb tőkék 7110.02, összesen 87.788.57 kor. Kelt Esztergomban. 1908. február 5. E számadás átvizsgálván, helyben hagyatik. Esztergom, 1908. február 8-án. *Blümelhuber Ferenc*, főkapitáni számvizsgáló.

Pályázati hirdetés a kassai kir. kaht. tanítóképzőbe való felvételre, Ezen intézet igazgatósága az I. évfolyamban betöltendő helyekre — *folyó évi június 15-iki lejáratával* — pályázatot hirdet. Fölvételért folyamodhatnak azon építész növendékek, akik 14-ik életévüket folyó évi szeptember 1-ig betöltötték, de a 18-ik élet év el nem érték és akik a közép- vagy polgári iskola IV-ik, illetve a felső népiskola III. osztályát sikeresen elvégezték. A felvétel iránti kérvényhez csatolandók: 1. A keresztlevel, 2. Tiszti orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban, fejletlenségben vagy eltorzulásban nem szenved, amelyek a tanítással járó foglalkozásban akadályozná, vagy a serdülő gyermekek gúnyolódását önként kihívják s így a tanítás komolyságát és eredményét veszélyeztetnék. Ezen bizonyítványnak arról is kell tanuskodni, hogy a folyamodó látási, hallási és beszéző szerve hibátlan: hogy nem epileptikus, nem sorvadós, nem trachomás. 3. A mult évről szóló évvégi osztálybizonyítvány és a folyó iskolai év első felének értesítője. A június hó végén nyereső osztálybizonyítványt kötelesek július 3-ig pótlólag beküldeni. Különösen hangsúlyozom, hogy minden növendék zenei hallását szeptember elején a beiratás előtt, felvételi vizsgálattal igazolni tartozik. *Zenei hallással nem bíró ifjú föl nem vehető!* 4. Akik az alumneumba való felvételüket is kéri, kötelesek a szülők foglalkozását, anyagi helyzetét és a szülői gondozásban álló családtagok számát feltüntető közlelési bizonyítványt is csatolni. A folyamodványhoz csak eredeti okmányok csatolhatók. Amennyiben az I. évfolyamba csak 20 növendék lesz felvehető, azért felhívom úgy a helybeli, mint a vidéki érdekelteket a pályázati határidő pontos betartására és a folyamodványok hiánytalan felszerelésére, mert az elkésve érkezett vagy hiányosan okmányolt kérvények visszautasítottak. Kassán, 1908. április 15. *Hegedüs János*, igazgató.

Figyelmeztetés. A budapesti állami polgári iskolai tanítóképző intézetben a magán osztályvizsgálatok május 19. és 20. napján lesznek. A vizsgázni óhajtok kellő időben jelentkezzenek, különben jelentkezésük nem fog figyelembe vétetni. Ebben az iskolai évben már több magán osztályvizsgálat nem lesz. *Az igazgatóság.*

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. Az «Érsekújvár-vidéki r. k. népnevelők egyesületé»-nek udvardi köre 1908. évi április hó 28-án Komáromszentpéteren tartja ez évi közgyűlését, melyre a kör tagjait és a kath. népoktatás barátait tisztelettel meghívjuk. *Szabó János* elnök, *Szeccsányi Gyula* esperesplébános, ker. tanfelügyelő, th. elnök. Kilenc órakor szentmise. A tárgysorozat főbb pontjai: Hymnus. Elnöki megnyitó és jelentés. A kath. népoktatás helyi intézői mit tegyenek a felnőttek oktatása kérdésének megvalósítására? Előadó: *Báthy Dénes* udvardi tanító. A magyar beszéd tanításának módszere a nem magyar tanítási nyelvű iskolákban. Előadó: *Vadkerti Ferenc*, udvardi tanító. A tanítói nyugdíjtörvény revíziója. Előadó: *Kocsán Károly* udvardi tanító. A tanítóképzés reformja. Előadó: *Szabó J.* udvardi tanító. Tanító a parlamentben. Előadó: *Kocsán K.* udvardi tanító. Köri ügyek. Indítványok. Szózat.

Meghívó. A besztercebánya-egyházmegyei róm. kath. tanítók egyesületének breznóbányai köre folyó évi május hó 7-én Garamszentmiklóson tartja rendes tavaszi közgyűlését, melyre a kör rendes tagjai s a nagyérdemű

tanúgyaratók tisztelettel meghívotnak. Reggel 1/2 9 óra-
kor «Veni Sancte» és gyászmise b. e. *Gáspár Ferenc*
volt ker. tanfelügyelő és helybeli plébános leiki üdvéért.
A tárgysorozat főbb pontjai: Fel tíz órákor a körgyűlés
megnyitása. Gyakorlati tanítás, tartja *Schwarz Résző*
cserpatáki k. tanító. Tanítás után megbeszélés. Az egy-
házmegyei főtanfelügyelő ur leiratának felolvasása b. e.
Gáspár Ferenc halála s az új ker. tanfelügyelő kinevez-
tetése alkalmából. *Concha Honka* pályadíjnyertes dol-
gozatának felolvasása. Az Orsz. Kath. Tanítói Segély-
alap és az Egyházmegyei Tapintézet tagdíjainak befizet-
ése. Garampeterin, 1908 április hó 18-án. *Puchy József*
a kör világi elnöke.

IRODALOM.

A hazai tanítóság közkincese gyűjtőcím alatt fog
közölni a *Tanítók Évkönyve* egy nagybecsű cikksoroza-
tot a tanítóság s az iskola javát szolgáló hazai intéz-
ményeiről. *Ember Károly* lovag: *Az országos katho-
likus magyar iskolaezjesület-ről* tesz közzé nagyszabású
ismertetést, mely hívatra lesz a tanítóság köréből apos-
toloikat toborozni ennek a katolikus iskolának léte-
dekeit védő szervezetnek. *Bertalan Vince*: *A magyar
katolikus tanítók segélyalapjáról és árvaházáról* értekezik
azzal a szeretettel és lelkesedéssel, mellyel ez intéz-
mények fölkarolásában kezdettől fogva résztvett. *Dobos
János*: az *Eötvös-alapot* s a *tanítók házait* teszi dis-
kusszió tárgyává. Különösen a katolikus tanítók
segélyalapjának és a katolikus tanítói árvaház szer-
vezetének, nem különben működésének tárgyilagos
ismertetése az, amivel a Tanítók Évkönyve elsősorban
szolgálatot kíván tenni a hazai katolikus tanítóságnak.
Szerintünk a katolikus tanítók jól fölfogott érdeke,
hogy a segélyalap megizmosodjék s az árvaház ügye
minél előbb teljes megoldást nyerjen, azaz az árvaház
fölvételét és megkezdje áldásos működését.

VEGYESEK.

Tanítóképzőintézeti tanárok közgyűlése. A Taní-
tóképző Tanárok Országos Egyesülete f. hó 14. és 15-én
tartotta közgyűlését Sárospatakon. A résztvevő tanárok
hétfőn érkeztek meg a városba. Délután megnézték a
Rákóczi-várát, majd este ismerkedő-vacsora volt. A köz-
gyűlés kedden délelőtt kilenc órákor kezdődött. Az
elnök üdvözölte a kultuszminiszter képviseletében meg-
jelent *Mecser Gyula* főispánt, aki szíves szóval vála-
szolt. Emlékeztetett a hely történeti hagyományaira:
kérdte a tanárokat, hogy buzgó hazafias szellemben
neveljék a tanulókat, a magyar kultúra harcosaiul, akik
a nép lelkéből kigyomlájkák a nemzetellenes tanításokat.
A főiskola részéről *Novák Lajos* igazgató biztosította
ezután az együttműködés készségéről az egyesületet,
majd az elnök megemlékezett a tanítóképző nemrég
elhunyt igazgatójáról, *Dezso Lajos*ról s aztán a napi-
rendre tértek. *Katonáné-Thuránszki Irén* Peres Sándor-
ról, az egyesület elhunyt elnökéről olvasott föl szép
megemlékezést. *Sáfrány Lajos* dr. a kísérteti lélektan
köréből értekezett nagy tárgyismerettel. *Nagy László*
a magyar pszichiáterek fontosságát vázolta, *Tolenta Lajos*
pedig a tanításnak mélyebb lelektani alapokra való fektet-
ését sürgette. Kimondotta a gyűlés, hogy a szociál-
demokrácia ellen nemzeti és keresztény erkölcsi alapon
minél előbb és rendszeresen föl kell venni a küzdelmet.
E teren a tanítóképzőkre váró föladatát gróf *Mailáth
József* és *Gröze Sarolta* vázolták a közgyűlés általános
megelégedésére. A gyűlés legérdekesebb tárgya azonban
a második napon került sorra, amedőn *Nagy Lászlónak*
a tanítóképzés szervezetére vonatkozó javaslata tárgyalat-
tatott. E javaslat az állami képzés és képesítés elvét
akarta érvényre juttatni, a felekezeti jogok alapos meg-
sonkításával. E kérdés tárgyalása nagy és heves vitát

támasztott. *Guzsvenitz Vilmos*, az esztergomi római
katolikus tanítóképző igazgatója a felekezeti tanító-
képzés függetlenségét és önállóságát olyan meggyőző-
déssel védelmezte, hogy a túlnyomó többségben lévő
állami tanárok is elismerték a katolikus álláspont
jogosultságát és elvetették a javaslat államosítási
törekvéseit.

Kath. tanítók új fegyelmi szabályzata. A nagy-
mélt. püspöki kar f. hó 23-án tartott gyűlésében elfo-
gadta a róm. kath. tanítók fegyelmi szabályzatának ja-
vaslatát, amelyet *Fehér Ipoly* pannonhalmi főpát ter-
jesztett mint előadó a püspöki kar elé. Az elfogadott
szabályzat f. év július 1-én lép életbe.

A siketnémák fölvétele. A siketnémák nyolc év-
folyamú budapesti állami intézetébe vallásra, nemre és
nemzetiségre való tekintet nélkül fölvételnek a *tanulásra
alkalmas* siketnéma, továbbá a részleges hallással bíró,
valamint az előrehaladottabb korban megsiketült s még
nem beszédmaradvánnyal rendelkező gyermekek. A föl-
vétel díjtalanul történik, sőt méltánylát érdemlő ese-
tekben az intézet részéről *eltartási segély* nyújtásával
tétetik lehetővé. Az érdeklődőknek közelebbi tájékozta-
tást és fölvételi nyomtatványokat díjtalanul küld *Klís
Lajos* igazgató Budapest, VIII. Mosonyi-u. 8. sz.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

**Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerü-
lése végett, minden hirdetésre vonatkozó
levelet a kiadóhivatal címére — nem
szerkesztőség — kérünk küldeni.**

PÁLYÁZATOK.

Székesfehérvári egyházmegye.

Az adonyi iskolához május és június hónapokra
egy okleveles tanító kerestetik. Havi díjazás lakáson ki-
vül (mely természetben adatik) 66 kor 66 fillér. Kér-
vények a róm. kath. iskolaszék címére küldendők. Állás
május 1-én elfoglalandó. Jövő tanévre az iskola az
iskolatestvérek kezébe adatik. 123 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A kiclédi (Vas megye) róm. kath. (plébániai) kántor-
tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása (a
folyó évi *március 19-én* újonnan töltött javadalmi
jegyzőkönyv szerint): Lakás — az iskola saját háza —
két szoba, konyha, kamra, gazdasági épület — istálló
öt darab szarvasmarha elhelyezésére — konyhakert.
13 hold 179 □-öl szántó s rét a 1600 □-öl, átlagos
hasznosbér értéke 180 kor., készpénz 419 kor. 18 fillér,
természetben kétmérő rozs, 25 font len, 50 tojás, robott-
fuvar, járó 143 kor. 50 fillér. Összesen 742 kor. 68 fillér:
ennek államsegéllyel való kiegészítése 1000 koronáig
kérelmezhetett. Benemszámítható járandóság: fapénz
120 kor., melyből az iskola is fütendő. Ostyasütés és
mosásért 30 kor. A kiclédi kántortanító köteles java-
dalmáért az ismétlőiskolásokat is tanítani és a haran-
gozásról gondoskodni. A tannyelv: magyar-német. A vá-
lasztás napja *május 21.* Az állás folyó évi június 1-én
elfoglalandó. A kéllőleg fölszerelt kérvények melöbb,
de legkésőbb május 18-ig aulirothoz beküldendők. Szemé-
ly megjelenés kívántatik. Kicléd, u. p. Alhó. Posta-
ügynökség helyben. *Jesztl József* plébános, iskolaszéki
elnök. 121 1—2

A pásztorházai (Sünác, Vas m.) róm. kath. kántor-
tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: lakás
2 nagy szoba, konyha, pince, gazdasági épületekkel és
kert: 500 kor. készpénz a hitközség pénztárából, 12 hold
föld (részben kiadva), 736 kgr. buza, 913 kgr. rozs (a

gabona több). 29 1/2 m. tűzifa házhoz szállítva, a kántori átlag 150 kor. ban van megállapítva, de ennél jóval több. Kötelessége a III.—VI. osztály vezetése, ismétlősök oktatása fölülva, a kántori teendők elvégzése és a harangozásról való gondoskodás. Külső funkció nincs, vagy pedig külön díjazás. Nyelv magyar és horvát, esetleg német is. Pályázati határidő május 7-ike reggeli 10 óra, ekkor a választás is. Személyes megjelenés. *Jandrisevits Péter* iskolaszéki elnök. 120 1—1

Harmónium, 4 1/2 oktávás, 5 változatos, teljesen jó karban 160 koronáért eladó. *Tóth* kántortanító. Becske. 124 1—1

Részletes tanmenet

(kész tananyagbeosztás és órarend) a róm. kath. püspöki tanterv alapján az 1 és 2 tanítási iskola számára. Megrendelhető megjelenésig (július 1-ig) **4 korona** előfizetési, azután **5 korona** bolti áron. A tanmenet készítéséhez csinos **nyomtatványfüzet** a VI. osztály számára **2 korona**, a IV. osztály számára **1.80 korona**, a III. osztály számára **1.60 korona**, a II. osztály számára **1.40 korona**, az I. osztály számára **1 korona**, az **Államsegély-kérvény és mellékletei 2 korona**, a **Népművelési Egyletek Szervezése 1 korona** előleges beküldése mellett

Gyermes Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely.

712

ELFOGYÓFÉLBE

van az oly nagy keresletnek örvendő b. e. **Csima István** főkántor által összeállított, az egész országban ismeretes 253 valogatott szép orgonakíséretű gyászmise-énektár. Míg az új kiadás megjelenik, az eredeti 8 korona ár helyett **5 koronáért** kapható a szerző özvegyénél Kiskunfélegyházán. Az új kiadás ára ismét 8 kor. lesz. 122 1—5

Szülőoltványok:

hiányok pótlására 2 éves dús gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre — 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 forint.

Fásoltványok:

Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépségükével, eredési biztosítással ezre 45 frt. Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szilankamenka, Furmint, Sarfehér, Mézesfehér, Ezerjó, Erdei, Kakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Harslevelű, Sauvignon, Bánati Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Arama. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezere éves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 frt. sima Rip. Port. II. oszt. 5 frt. gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 frt. gyökeres Rip. Port. II. oszt. 10 frt. gyökeres 2 éves gyökerű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 10 K. gyökeres 30 K. a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. Tavasszal szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár negyed részét kérem beküldeni. **Hegyi bor:** siller, fehér — 50 korona, vörös 60 korona.

SZÉKELY I. JÓZSEF

Gyöngyös, Szent-Urbán-Templom.

698 20—20

Orgona-harmóniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmóniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. **Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig.** Tanerőknek s lelkészeknek különös szíveskedésmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Csak kollegák kaphatják kedvezményes árrban

a következő nagyhatású egyházi zeneműveket, amelyek **ki-válón alkalmasak kántorváltási próbaéneklésen**, ünnepélyes misek és egyházas jellegű koncerteken:

Miatyánk-Üdvözlégy	K 1.—
Hazafias Mária-dalok. I. füz. 2.— k. II. füzet	2.—
Mária-dalok. I. füzet	1.—
Asszonyunk szűz Mária. Mária-dalok. II. füzet	1.—
Hazánk Nagyasszonya. Mária-dalok. III. füzet	2.—
Köszöntsük Máriát. Mária-dalok. IV. füzet	1.—
Ave Maria. Mária-dalok. V. füzet	2.—
Immaculata. Mária-dalok. VI. füzet	1.—
Magyar Dallamos Ünnepi Praeludiumok az összes hangnemekből, füzetekkel	4.—
Dudajáték. (C dur)	60.—

Megrendelhető, — a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve — a szerző kollégák címen: **KÖNTOR ELEK, BUDAPEST, VII., Thököly-ut 42. sz. II. em. 6. ajtó.** — Kisebbségi összeg bélyegben is küldhető. 472

Elismert csak elsőrangú műemkek a valódi

ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

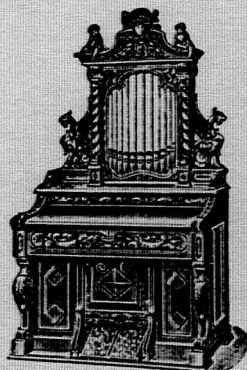
Nagyon ajánlatos különlegesség:

ZIMMERMANN-féle
iskolaharmóniumok
170, 190 és 220 K.

Képviselet Ausztria-Magyarország részére:

HÖRL NÁNDOR
POZSONY,
Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.

Ujdonság! 456 Ujdonság!

Pianino „Continental“

teljes zongorahanggal; elegáns elsőrendű Salon-Pianinot 560 koronáért

Csak a fenti cégnél kapható. Prospektus ingyen.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

kiadványai.

	Korona		Korona
A szántásnak és vetésnek titkai: Hogyan szántson és vessen, aki boldogulni akar. Jó tanácsok a magyar nép számára	—06	menyasszony, vagy: Hogyan lehet semmiből is pénzt teremteni? A se-lyemhernyótenyésztésről	—20
<i>Cserjesi Károly.</i> Szegény ember gazdasága, vagy: A Magyarországon vadon termő gyógynövények ismertetése és tanácsok ezek gyűjtésére. Füzve	1.—	<i>Horráth E. János.</i> Méhészkedjünk	—32
<i>Czike Imre.</i> A bor kezelése a pincében	—08	— Jó hús olcsón. A házinyúl tenyésztéséről. Segédkönyvül gazdasági és háztartási isk. számára	—10
— Kincsesbánya a kertben, vagy a gyümölcs eltartása, földgozása és értékesítése	—10	— Aprójóság. Baromfitenyésztési útmutató. Segédkönyvül gazdasági és ismétlő iskolák számára	—24
— A kaszálók és legelők ápolása	—06	<i>Hudyma Emil.</i> A meh ösztöne és a Teremtő. Állatpszichológiai tanulmány. Füzve	1.—
<i>Érdőújhegyi Menyhért.</i> A kolostorok és káptalanok befolyása Magyarországon mezőgazdasági fejlődésére a mohácsi vesz előtt. Füzve	1.—	<i>Kun Lajos dr.</i> Ragadozó madarak Torontál vármegye madárvilágában	—50
— Szerzeteseink mezőgazdasági tevékenysége 1526 előtt	—60	<i>Mayer Manó.</i> A kertész ellenségei. Hat ábrával. Füzve	2.—
<i>Horráth E. János.</i> Gyümölcsfatenyésztés. Utmutató a gyümölcsök nevelésére, a gyümölcs értékesítésére. Füzve	1.—	<i>Mócsy László.</i> A jó tehén. Ambrus gazda meg János gazda beszélgetése a tejelő marha veteléről	—08
— A gazdag völegény és a szegény	—08	— A sertés tenyésztése és hizlalása	—12
		— A kis gazda lova	—24
		<i>Nyulassy Antal.</i> Remete Péter a derék földműves	—08
		<i>Ij. Wenninger Mátyás.</i> Hogyan gazdálkodjunk?	—08

 Megrendelésnél legcélszerűbb a pénz előzetes beküldése.

==== Megrendelhetők ====

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. sz.